

DANIJELA PETKOVIĆ*

Policijska akademija u programima Europske unije

Sažetak

Proces pristupanja u članstvo Europske unije postavlja pred Hrvatsku izazov prilagodbe zajedničkoj pravnoj stečevini, ali otvara i mogućnost korištenja financijskih sredstava iz proračuna Europske unije. Stupanjem u punopravno članstvo za Hrvatsku će se otvoriti nove financijske mogućnosti koje će poduprijeti razvojne ciljeve te ubrzati rast i razvoj hrvatskog gospodarstva i društva u cjelini. U članku se daje pregled sudjelovanja Policijske akademije u dosadašnjim EU programima, kao i uspješan nastavak aktivnosti kroz program IPA 2011.

Ključne riječi: *Policijska akademija, programi Europske unije, PHARE 2005, IPA 2011, uporaba službenih pasa.*

UVOD

Pregovori oko ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju službeno su otvoreni 3. listopada 2005. godine i ukupno su trajali pet godina i nepunih devet mjeseci. Republika Hrvatska postala je zemlja kandidatkinja 18. lipnja 2004. godine, a pregovarački proces obuhvaćao je 35 poglavlja. **Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji** potpisan je 9. prosinca 2011. godine, a dvadeset i osma zemlja članica EU postat će 1. srpnja 2013. godine. Još 2000. godine Europska komisija pokrenula je program CARDS (*Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilization*) kao jedinstveni instrument financijske i tehničke pomoći koji je zamijenio sve dotadašnje mehanizme pomoći Europske unije državama regije tzv. Zapadnog Balkana. Od trenutka stjecanja statusa zemlje kandidatkinje, Hrvatskoj su bila dostupna tri pretpristupna fonda: **PHARE** (*Pologne et Hongrie – Aide à Restructuration Economique*), **ISPA** (*Instrument for Structural Policies for Pre-accession*) i **SAPARD** (*Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development*), a od 2007. godine otvorila se mogućnost korištenja **IPA** fonda (*Instrument for Pre-Accession*), koji je zamijenio tri prethodna.

* Danijela Petković, mag. iur., pomoćnica načelnika Policijske akademije za obrazovne poslove i standard MUP-a RH, Zagreb.

1. SUDJELOVANJE POLICIJSKE AKADEMIJE U PROGRAMIMA EUROPSKE UNIJE

Policijska akademija imala je značajnu ulogu u procesu priprema za članstvo u Europskoj uniji i to uglavnom vezano uz Poglavlje 24. – Pravda, sloboda i sigurnost. U području obrazovanja, specijalizacije, stručnog usavršavanja i osposobljavanja policijskih službenika, nekoliko je područja važnih za proces pristupanja Europskoj uniji, u kojima su se odvijale brojne aktivnosti. To su prije svega: nadzor državne granice, azil, nezakonite migracije, trgovanje ljudima, kriminalističko-obavještajna analitika i upravljanje ljudskim potencijalima. Navedene aktivnosti u kojima je sudjelovala Policijska akademija odvijale su se uglavnom kroz provedbu EU projekata u okviru CARDS i PHARE programa, a kasnije u sklopu IPA programa. U realiziranim projektima, twinning partneri su nam bile zemlje članice Europske unije: Savezna Republika Njemačka, Republika Slovenija, Republika Mađarska, Republika Austrija, Kraljevina Nizozemska, Republika Francuska, Velika Britanija i Republika Italija.

Među značajnijim projektima koje treba spomenuti navodimo sljedeće:

- CARDS 2001/Twinning projekt – *Integrirano upravljanje granicom - granična policija*
- CARDS 2003/Twinning projekt – *Nastavak podrške i izgradnja kapaciteta Uprave za granicu*
- PHARE 2005/Twinning projekt – *Pripreme za provedbu Schengenske pravne stečevine*
- PHARE 2006/Twinning projekt – *Nadzor plave granice*
- CARDS 2001/Twinning projekt – *Reforma azila*
- CARDS Twinning projekt – *Reforma azila II.* – koji je realiziran kao nastavak prvog projekta
- CARDS 2003/Twinning projekt – *Integrirano upravljanje granicom – Među-agencijska suradnja*
- CARDS 2003/Twinning projekt – *Izgradnja sposobnosti u području nezakonitih migracija*
- CARDS 2002/Twinning projekt – *Nacionalni informatički sustav za upravljanje državnom granicom (NBMIS)*
- CARDS 2004/Twinning projekt – *Kriminalističko-obavještajni sustav – osposobljavanje djelatnika kriminalističke analitike*
- CARDS 2004/Twinning projekt – *Financijske istrage i pranje novca* i CARPO – Regionalni projekt – *Financijske istrage i pranje novca*
- CARDS 2004 Twinning projekt – *Borba protiv krijumčarenja oružjem, streljivom i eksplozivnim tvarima*
- CARDS 2004/Twinning projekt – *Suzbijanje trgovanja ljudima*
- PHARE 2005/Twinning projekt – *Osposobljavanje policijskih službenika MUP-a RH na području istrage bombaških incidenata i tehnika i taktike postupanja s eksplozivnim sredstvima/improviziranim eksplozivnim napravama*
- PHARE 2005/Twinning projekt – *Jačanje upravljanja ljudskim potencijalima, sustava obrazovanja i obuke Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske akademije*
- PHARE 2006/Twinning light projekt – *Pripreme za uspostavu SIRENE ureda*

- IPA 2007 – *Jačanje kapaciteta MUP-a u borbi protiv krijumčarenja i zlouporabe droge*
- IPA 2008 – *Potpora reformi Zakona o kaznenom postupku*
- IPA 2009 – *Jačanje kapaciteta na području borbe protiv seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece*
- *Cybercrime@IPA*
- IPA 2011 – *Izgradnja i opremanje Centra za obuku vodiča i dresuru službenih pasa.*

2. PHARE 2005 – JAČANJE UPRAVLJANJA LJUDSKIM POTENCIJALIMA, SUSTAV OBRAZOVANJA I OBUKE MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA, POLICIJSKE AKADEMIJE

Namjera twinning projekta PHARE 2005 – *Jačanje upravljanja ljudskim potencijalima, sustava obrazovanja i obuke Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske akademije*, s francuskim partnerima, bila je da MUP RH u skladu sa standardima Europske unije izgradi sljedeće sustave: sustav upravljanja ljudskim potencijalima, sustav obrazovanja i stručnog usavršavanja, sustav profesionalnog razvoja, sustav psihosocijalne i zdravstvene zaštite i sustav materijalno-financijsko-tehničko-informatičke podrške upravljanju ljudskim potencijalima.

Rezultat navedenog Projekta bila je izrada **Strategije reforme sustava upravljanja ljudskim potencijalima Ministarstva unutarnjih poslova za razdoblje od 2009. do 2011.** (u daljnjem tekstu Strategija). Polazna točka za primjenu ove Strategije bilo je donošenje Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (NN 76/09.) te Zakona o policiji (NN 34/11.). Reforma sadrži četiri smjernice koje objedinjuju 14 ciljeva i 52 mjere. Cilj joj je bio povezati upravljanje karijerom i upravljanje kompetencijama, uvodeći pri tom personalizirani pristup upravljanja koji vrednuje potencijal svakog pojedinog djelatnika.

Četvrta smjernica odnosila se na prilagodbu organizacije Policijske akademije novim ulogama i zahtjevnim zadaćama. Policijskoj akademiji dodijeljene su nove odgovornosti te se tražila njena temeljna promjena. Glavni ciljevi odnosili su se na jačanje obrazovnog inženjeringa u Policijskoj akademiji te namjeru da ju se učini vodećim mjestom u Republici Hrvatskoj u pogledu stručnosti za područje sigurnosti i borbe protiv delinkvencije. U konačnici, to je rezultiralo i novim ustrojem Policijske akademije, budući da je Strategija predviđjela postojanje posebne ustrojstvene jedinice za savjetovanje, organizaciju programa, podršku i evaluaciju. Tražilo se i formiranje **Centra za policijske studije i sigurnost** pri Visokoj policijskoj školi koji bi se bavio primijenjenim istraživanjem delinkvencije i kriminaliteta, pitanjima sigurnosti, standardizacijom policijskog postupanja i promicanjem dobre policijske prakse. Na taj način osigurala bi se politika integriranja obuke u upravljanje ljudskim potencijalima, te bolja povezanost s operativnim dijelom policijske službe.

3. IPA 2011 – IZGRADNJA I OPREMANJE CENTRA ZA OBUKU VODIČA I DRESURU SLUŽBENIH PASA

U okviru komponente I. – Pomoć u tranziciji i jačanju institucija programa IPA 2011, Policijska akademija nominirala je projekt *Izgradnja i opremanje Centra za obuku vodiča i*

dresuru službenih pasa koji će biti smješten u prostorima Policijske akademije. Vrijednost cjelokupnog projekta je 2.720.000 € (doprinos EU iznosi 2.312.000 €). Ustrojavanje ovog Centra osiguralo bi provođenje obuke vodiča i dresure službenih pasa radi jačanja nacionalnih kapaciteta i sposobnosti u suzbijanju transnacionalnog organiziranog kriminala i s njim povezanim aktivnostima. Uporaba službenih pasa ima dugu tradiciju u mnogim zemljama Europske unije, pa tako i kod nas, kao dokazano učinkovito sredstvo u detekciji droga, eksploziva, zaštiti državne granice, praćenju ljudskog traga i napadačkoj namjeni, s obzirom na visoko razvijeno olfaktorno osjetilo i druge sposobnosti pasa.

Uzimajući u obzir kretanja koja se odnose na nedozvoljenu trgovinu drogama kroz Republiku Hrvatsku, neizbježnu "balkansku rutu" i činjenicu da je Republika Hrvatska kao pomorska i tranzitna zemlja zanimljiva za krijumčarenje droge i s tim povezanim kriminalnim aktivnostima – posebice pranjem novca i financiranjem terorizma, ovo bi u budućnosti moglo predstavljati značajan problem. Vodiči i službeni psi mogu biti od neprocjenjivog značaja u suzbijanju navedenih aktivnosti, te u konačnici značajno doprinijeti razvoju učinkovitog i ojačanog Sustava integriranog upravljanja granicom RH, što će dovesti do veće sigurnosti na međunarodnim granicama te umanjiti prekogranični kriminal i ilegalne migracije.

Izgradnja Centra zasigurno će doprinijeti unaprjeđenju kvalitete rada, budući da postojeći kapaciteti Policijske akademije koji se koriste za obuku vodiča i dresuru službenih pasa, nisu primjereni današnjim potrebama i zahtijevaju žurnu obnovu. Sadašnji prostor za obuku, vanjski boksovi za pse i teren za obuku s preprekama, stari su više od 30 godina i do danas u njihovu obnovu nisu uložena nikakva sredstva.

Napravljena je sektorska analiza, idejni projekt, projektni sažetak te su poduzete sve aktivnosti potrebne za izradu natječajne dokumentacije. Sada nas čeka provođenje natječaja i potrebnih građevinskih radova. Po završetku radova, Policijska akademija dobit će funkcionalne objekte koji će osigurati odgovarajuće uvjete rada za školovanje vodiča i instruktora te za obuku službenih pasa, a ujedno će omogućiti da Policijska akademija postane mjesto razmjene međunarodnih iskustava kada je riječ o obuci vodiča i dresuri službenih pasa.

4. ZAKLJUČAK

Policijska akademija uspješno se uključila u korištenje pretpristupnih fondova EU koji su Republici Hrvatskoj bili na raspolaganju. Na taj način doprinijela je ne samo razvoju administrativnih kapaciteta Ministarstva unutarnjih poslova, već i usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Kroz planirano decentralizirano upravljanje navedenim programima jača se uloga i odgovornost nacionalnih tijela te potiče i olakšava prekogranična suradnja država članica korisničkih fondova. Nakon ulaska u Europsku uniju, Hrvatskoj će kao državi članici biti dostupni strukturni i kohezijski fondovi. Oni sudjeluju u ostvarivanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije te su glavni instrumenti regionalne politike Europske unije koja teži ka smanjenju razlike u razvoju regija i zemalja članica.

LITERATURA

1. Petković, D. (2011). *Police education in the Republic of Croatia*. Balkan Countries Police Education and Training Conference, Nazilli, 25. 4. – 1. 5. 2011.
2. *** (2009). *Strategija reforme sustava upravljanja ljudskim potencijalima Ministarstva unutarnjih poslova za razdoblje od 2009. do 2011.* Zagreb: MUP RH.

Summary _____

Danijela Petković

Croatian Police Academy in the European Union Programmes

The accession process to the European Union puts in front of Croatia challenge of adjustment to the common acqui, but at the same time opens up the possibility of using financial means from the EU budget. Entering into full membership makes new funding opportunities accessible to endorse development goals as well as to speed up growth and development of the Croatian economy and the society in whole. This article gives an overview of the Police Academy participation so far in the EU programmes and successful continuation of the activities under the IPA programme 2011.

Key words: Police Academy, European Union programmes, PHARE 2005, IPA 2011, use of the service dogs.